

”Med tanke på att vi ska bli läkare”

Häromdagen hände det igen. Under en livlig diskussion i klassen sade någon att vi borde känna extra stort ansvar, i synnerhet med tanke på att vi ska bli läkare.

Sedan jag började läsa medicin har jag hört otaliga varianter på detta tema. Att vi som ska bli läkare på något vis bör uppträda lite mer ansvarsfullt, lite mer moraliskt än andra. Du som ska bli läkare borde väl ändå ... Tycker ni inte att ni som läkarstudenter ... Ja, efter- som detta faktiskt är läkarlinjen så ...

Varje gång det här kommer upp så får jag en krypande känsla av obehag. Något är galet. Bör man avkräva medicin- studenter, eller färdiga läkare, en speci- ellt hög moralisk resning? Jag tycker inte det.

Men kanske har jag fel. Läkaryrket placerar sina utövare i en ovanlig makt- position. Kanske borde man därför krä- va av dem att vara ovanligt goda män- niskor. Eller omvänt: att inte vara onda män- niskor.

Det finns nå- got mardröms- likt skrämman- de i tanken på en ondskefull doktor. En sa- distisk kirurg. En barnläkare som hatar barn. En virolog som hatar mänsklig- heten. Om läka- re är slarviga i sin behandling, om läkare är lata och kom- mer för sent till jobbet, om lä- kare är giriga och strejkar för högre lön, så riskerar oskyl- diga människor att lida och dö.

Jag tycker att det här är ett orimligt resonemang. Det är rimligt att kräva av läkare att ta ansvar i jobbet, att uppträ- da professionellt och visa medkänsla med sina patienter. Men det är inte rim- ligt att kräva av dem att vara, generellt sett, Goda Människor. Inte mer goda än andra yrkesgrupper, eller andra med-

borgare. Varför skulle de vara det? På grund av ansvaret? I så fall borde det väl ställas samma krav på, tja, ingenjörer eller lotsar eller börsmäklare eller folk i reklambranschen. I synnerhet med tan- ke på att de ska konstruera kärnkraft- verk/styra fartyg/hantera enorma sum- mor pengar/påverka våra värderingar.

I Colin Nutleys film »Änglagård» från 1992 finns det en dialog mellan två unga landsortsbor. Den ena funderar på att bryta upp och flytta in till storstan och bli busschaufför. Busschaufför, sä- ger den andra skeptiskt, har du tänkt på att du i så fall måste ha hand om pengar och människoliv? När jag såg den här filmen på bio skrattade publiken åt det- ta. Det framställdes som roligt att de in- skränkta landsortsborna betraktar buss- chaufför som ett ansvarstyngt arbete.

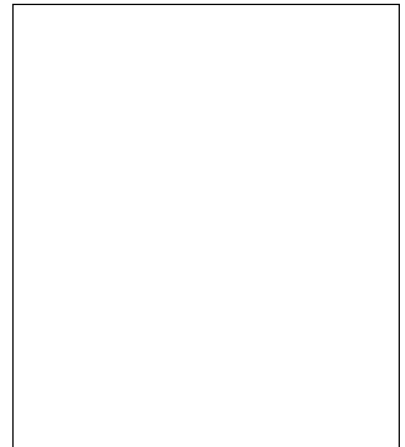
Om diskussionen gällt doktorer hade det antagligen inte varit kul på samma sätt. Då hade ju invändningen ansetts

vara berättigad, nästan självklar. Detta irriterar mig. Jag tycker inte att läkare har ett större mora- liskt ansvar än busschaufförer. Jag tycker över- huvudtaget inte att man kan läg- ga ett generellt moraliskt ansvar på en hel yrkes- kategori. Yrkes- kategorier har inget samvete.

Moraliskt an- svar ligger hos individer, hos den enskilde lä- karen eller buss- chauffören.

Ett hemskt styckmord blir inte hems-kare om det har ut- förts av läkare.

Det är ett hemskt styckmord. Om en ung man öppnar eld och skjutet ihjäl oskyldiga människor på en gata blir hans brott inte värre om han är officer i svenska armén. Graden av ondska är inte beroende av yrke, nationalitet eller social ställning. Om du och dina kompi- sar på mellanstadiet mobbar henne den

KRÖNIKÖREN

ANTON WESTMAN
medicinstuderande, 5:e terminen
anton.westman.6075@student.uu.se

”Om en ung man öppnar eld och skjutet ihjäl oskyldiga människor på en gata blir hans brott inte värre om han är officer i svenska armén. Graden av ondska är inte beroende av yrke, nationalitet eller social ställning.”

tjocka, korkade tjejen så är det du och ingen annan som bär ansvaret för dina handlingar. Om ditt land beordrar dig att bomba en fordonskonvoj så är det du och inte nationen som flyger in på låg höjd och räknar ned sekunderna. Grupptillhörighet förändrar inte värdet av en människas handlingar. Om du räddar livet på någon har du gjort en god gärning, även om du jobbar inom vården och får betalt för det. Din lön från landstinget förringar inte din patients tillfrisknande.

Men ditt värdeyrke gör dig inte automatiskt till en ovanligt god människa, och ingen kan heller kräva att du ska vara det. Jobbet har inte med den saken att göra. •

Helgongloria? Kan man kräva att läkarkåren ska bestå av enbart »Goda människor»?

FOTO: JANI HAKANSSON